

Beleidsregel gemeente Alkmaar voor omgevingsvergunningen voor de activiteit bouwen in het kader van de Wet Bibob

In deze beleidsregel wordt aangegeven hoe het college van burgemeester en wethouders omgaat met de bevoegdheden op grond van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob) bij aanvragen om een omgevingsvergunning, waarvan de activiteit bouwen als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), onderdeel uitmaakt. Deze beleidsregel is gericht op de toepassing van de Wet Bibob bij de activiteit bouwen. De inzet van het Bibob-beleid voor overige aanvragen is opgenomen in afzonderlijke beleidsregels.

Inleiding

Op 1 oktober 2010 is de Wabo in werking getreden. De toepassing van de Wet Bibob is in de Wabo beperkt tot het bouwen of het oprichten of veranderen van een inrichting. Hiermee is aangesloten bij de reeds bestaande reikwijdte van de Bibobtoetsing. In artikel 2.20, eerste lid, van de Wabo respectievelijk artikel 5.19, vierde lid en onder b, van de Wabo is geregeld dat een aanvraag om vergunning voor de activiteit bouwen kan worden geweigerd respectievelijk een verleende vergunning kan worden ingetrokken in het geval en onder de voorwaarden als bedoeld in artikel 3 van de Wet Bibob. Dit artikel regelt dat een bestuursorgaan een aangevraagde beschikking (vergunning) kan weigeren of een verleende beschikking (vergunning) kan intrekken als er sprake is van ernstig gevaar dat de beschikking zal worden gebruikt voor het benutten van voordelen uit strafbare feiten, het plegen van strafbare feiten of het vermoeden dat voor het verkrijgen van de vergunning strafbare feiten zijn gepleegd. Bij mindere mate van gevaar kunnen voorschriften aan de vergunning worden verbonden.

Vergunningen in het kader van deze beleidsregel

In deze beleidsregel gaat het om vergunningen voor de activiteit bouwen in het kader van de Wabo. De hoofdregel, artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wabo, bepaalt dat het verboden is zonder omgevingsvergunning van het college van burgemeester en wethouders een project uit te voeren voor zover dit geheel of gedeeltelijk bestaat uit het bouwen van een bouwwerk. De belangrijkste uitzonderingen op deze hoofdregel (het vergunningvrij bouwen) zijn geregeld in artikel 2.1, derde lid, van de Wabo en de daarop gebaseerde bijlage II behorende bij het Besluit omgevingsrecht (Bor).

Wanneer kan de Wet Bibob toegepast worden?

Bij nieuwe aanvraag om een vergunning

In artikel 2.20, eerste lid, van de Wabo is geregeld dat een vergunning voor de activiteit bouwen kan worden geweigerd in het geval en onder de voorwaarden als bedoeld in artikel 3 van de Wet Bibob. In tegenstelling tot de weigeringsgronden van artikel 2.10 van de Wabo waarbij de aanvraag om vergunning voor de activiteit bouwen moet worden geweigerd indien een van de weigeringsgronden zich voordoet, kan het college er toch voor kiezen de omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen te verlenen ondanks dat artikel 2.20, eerste lid, van de Wabo zou kunnen worden toegepast.

Bij het intrekken van een verleende vergunning

Op basis van artikel 5.19 van de Wabo kan een vergunning geheel of gedeeltelijk worden ingetrokken, indien bijvoorbeeld blijkt dat de vergunning ten gevolge van een onjuiste of onvolledige opgave is verleend of dat niet overeenkomstig de vergunning of bijvoorbeeld indien blijkt dat de houder niet heeft voldaan aan een voorschrift als bedoeld in artikel 2.22 van de Wabo, etcetera.

In artikel 5.19, vierde lid en onder b, van de Wabo is geregeld dat een vergunning kan worden ingetrokken op basis van artikel 3 Wet Bibob. Het spreekt voor zich dat het college bij het intrekken van een vergunning nog meer dan bij een weigering een zeer zorgvuldige belangenafweging dient te maken. Een vergunning kan bijvoorbeeld worden ingetrokken als zich na de verlening feiten en omstandigheden hebben voorgedaan die nopen tot het houden van een Bibob-onderzoek dat leidt tot de conclusie dat er sprake is van een ernstig gevaar als bedoeld in artikel 3 van de Wet Bibob. Een vergunning kan bijvoorbeeld ook worden ingetrokken indien de situatie zich voordoet dat deze vergunning is overgedragen van degene op wiens naam de vergunning is gesteld naar een ander (artikel 2.25, tweede lid, van de Wabo). Indien nu de nieuwe rechthebbende van deze vergunning aan een Bibob-onderzoek wordt onderworpen, en uit de onderzoeksresultaten blijkt dat er sprake is van een ernstig gevaar als bedoeld in artikel 3 van de Wet Bibob, kan het college besluiten tot het intrekken van de vergunning.

Proportionaliteit en subsidiariteit

De beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit zijn belangrijke uitgangspunten van de Wet Bibob. Hiermee wordt enerzijds bedoeld dat het college eerst – voordat een adviesaanvraag bij het landelijk Bureau Bibob wordt gedaan – dient te beoordelen of de bestaande weigerings- dan wel intrekingsgronden van de Wabo van toepassing zijn om de vergunning te weigeren of in te trekken. Anderzijds dient het college zorgvuldig af te wegen of zij direct, zonder advisering van het landelijk Bureau Bibob, de Wet Bibob kan toepassen. Het onderzoek van het landelijk Bureau Bibob is namelijk verstrekkender en diepgaander en daardoor ingrijpender dan het eigen onderzoek. Dit eigen onderzoek vindt plaats met behulp van het landelijk vastgestelde “Bibob-vragenformulier met betrekking tot vergunningen ex artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wabo”. Middels de vragen in dit formulier wordt onder meer gevraagd wie de financier(s) van betrokkene(n) is(zijn), welke partij(en) het bouwplan uitvoeren en wie de feitelijke gebruiker(s) van het gebouw/bouwwerk is(zijn). Kortom: alvorens advies wordt aangevraagd aan het landelijk Bureau Bibob, dienen eerst de gangbare en minder vergaande mogelijkheden te zijn benut. Het proportionaliteitsbeginsel wordt ook tot uitdrukking gebracht door de selectieve en risicogestuurde wijze van toetsen: door het benoemen van risicocategorieën en het creëren van uitzonderingen worden niet alle aanvragers aan de Bibob-toets onderworpen.

Anderzijds dienen de (juridische) gevolgen van het intrekken of weigeren van een vergunning afgewogen te worden. Wordt een vergunning ingetrokken of geweigerd, dan houdt dit in dat de aanvrager zijn vergunde bouwplan niet (meer) mag realiseren. Een intrekking van een vergunning is een ingrijpende maatregel waar terughoudend mee zal worden omgegaan.

Termijnen

De beslissing omtrent de aanvraag van de vergunning voor de activiteit bouwen, waarbij de reguliere voorbereidingsprocedure wordt gevolgd, is acht weken na ontvangst van de aanvraag (artikel 3.9, eerste lid, van de Wabo). Deze termijn kan eenmaal met zes weken worden verlengd (artikel 3.9, tweede lid, van de Wabo). De Wabo kent voor de beslissing omtrent de reguliere vergunningen fatale termijnen; indien niet binnen de wettelijke termijn een beslissing is genomen, is de omgevingsvergunning van rechtswege verleend (artikel 3.9, derde lid, van de Wabo). De beslistermijn waarbij de uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure wordt gevolgd bedraagt zes maanden na ontvangst van de aanvraag (artikel 3.10, eerste lid van de Wabo in samenhang gelezen met artikel 3:18, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb)). Deze termijn kan eenmaal met zes weken worden verlengd (artikel 3.12, achtste lid, van de Wabo in samenhang gelezen met artikel 3:12, tweede lid, van de Awb). Als het bestuursorgaan tot adviesaanvraag bij het landelijk Bureau Bibob overgaat, wordt deze termijn op grond van artikel 31 van de Wet Bibob opgeschort. Deze opschorting duurt acht weken en kan eenmaal met vier weken worden verlengd.

Onvolledige aanvragen en termijnen

Op grond van artikel 4:5 van de Awb dient het bestuursorgaan na ontvangst van de aanvraag zo spoedig mogelijk te beoordelen of de aanvraag compleet is. Een aanvraag is pas compleet wanneer de aanvrager, in de gevallen genoemd in deze beleidslijn, tevens het Bibob-formulier en (indien noodzakelijk) aanvullende bijlagen heeft ingediend. Is de aanvraag onvolledig, dan laat het bestuursorgaan de aanvrager weten welke stukken nog ontbreken. De aanvrager dient vervolgens binnen de gestelde termijn de aanvraag met de gevraagde gegevens te completeren. Doet hij dat in het geheel niet dan wel onvolledig, dan kan het bestuursorgaan de aanvraag buiten behandeling laten of de aanvraag weigeren op grond van artikel 4, eerste lid, van de Wet Bibob. Gedurende de periode dat de aanvrager zijn aanvraag volledig maakt, wordt de beslistermijn op grond van artikel 4:15 van de Awb opgeschort.

Overige vergunningen of sectoren die onder de Wet Bibob vallen

In de praktijk kan het voorkomen dat van een horeca-exploitant de exploitatie- en drank- en horecaverunningen zijn geweigerd of ingetrokken vanwege antecedenten, terwijl deze persoon ook betrokken is bij een bouwaanvraag. In zo'n geval kan het toch nodig zijn om opnieuw advies aan te vragen het landelijk Bureau Bibob.

Algemene beleidsuitgangspunten

Het is niet wenselijk alle aanvragen voor een omgevingsvergunning aan een toetsing op basis van de Wet Bibob te onderwerpen. Dit is, gelet op de administratieve lastenbeperkingen, de extra werkzaamheden en de duur van de procedures voor de aanvragers en voor de gemeente, niet efficiënt en ook niet effectief. Ook houdt dit onvoldoende rekening met de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit. Het Bibob-instrument is immers een zwaar middel dat ingrijpt in de privacy van de aanvragers van de vergunning. Het instrument dient dan ook vooral te worden toegepast waar de kans dat criminele activiteiten zich voordoen het grootst is. Daarom moet in het kader van een praktische aanpak worden gekozen voor het aanwijzen van zogenoemde risicocategorieën waarbij omgevingsvergunningen voor de activiteit bouwen worden getoetst aan de Wet Bibob.

Uitgangspunten in deze beleidsregel zijn dan ook de volgende.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen kleinere en grotere bouwprojecten, dit bezien in combinatie met de aanneemsom. Tevens wordt in deze beleidsregel een onderscheid gemaakt tussen bouwactiviteiten welke betrekking hebben op bepaalde specifiek omschreven risicocategorieën welke gevoelig worden geacht voor criminele invloeden en bouwactiviteiten die niet onder deze categorieën vallen. Dit wordt als volgt ingevuld.

- Bouwactiviteiten met een *aanneemsom*¹ onder de €100.000,- (exclusief BTW) vallen in beginsel buiten deze beleidsregel, behalve als de bouwactiviteit betrekking heeft op een aantal specifiek benoemde risicocategorieën welke gevoelig worden geacht voor criminele invloeden (zie hieronder).
- Bouwactiviteiten met een *aanneemsom vanaf* €100.000,- (exclusief BTW) worden in beginsel altijd aan een kritische toets of onderzoek onderworpen. Dit onderzoek houdt in dat de aanvrager het Bibob-formulier dient in te vullen en voorzien van bijlagen dient over te leggen.
- In de praktijk kan zich de situatie voordoen dat een bepaalde aanvraag niet binnen deze beleidsregel valt; de bouwactiviteiten zijn niet specifiek als risicocategorie benoemd en de aanneemsom ligt onder de €100.000,- (exclusief BTW). In een voorkomend geval kan toch een Bibob-toets noodzakelijk zijn. Een dergelijke toets kan aan de orde zijn als bij de beoordeling van de aanvraag aandachtspunten naar voren komen die tot toepassing van de Wet Bibob nopen (te denken valt onder andere aan een 'tip' van de officier van justitie, berichtgeving in de media, politie-informatie of andersoortig bij de gemeente beschikbare informatie).

Wat is een risicocategorie?

Bouwactiviteiten kunnen in bepaalde categorieën worden onderverdeeld. De bouwactiviteiten kunnen zich bijvoorbeeld richten op het (ver)bouwen van één of meerdere woningen, winkels, kantoren, horeca-gelegenheden, bedrijven en dergelijke. Met name die bouwactiviteiten waar ruimten worden gecreëerd waar bewoning zich gaat afspelen en/of waarbinnen zich handelsactiviteiten (gaan) afspelen worden in het kader van de Wet Bibob aan een onderzoek onderworpen. Bepaalde activiteiten zijn meer dan andere gevoelig voor criminele beïnvloeding. De hieronder nader benoemde risicocategorieën worden in het kader van de Wet Bibob altijd aan een onderzoek onderworpen.

Als leidraad kunnen de volgende risicocategorieën worden onderscheiden:

- Horeca-, escort-, prostitutiebedrijven en speelautomatenhallen (inclusief coffeeshops, hotels, darkrooms, seksbioscopen, sekswinkels, massagesalons);
- afvalbewerkings- en afvalverwerkingsbedrijven;
- kamerverhuurbedrijven, hotels, logies (de verhuur van onzelfstandige woningen, zoals kamers en etages met gedeelde voorzieningen);
- bouw- en vastgoedbedrijven (bedrijven/personen die zich bedrijfsmatig bezighouden met het aan- en verkopen van, beleggen in, exploiteren van en de handel in onroerend goed);
- belwinkels, internetcafés en gamecenters;
- smart-, head- en growshops;
- autoverkoop- en verhuurbedrijven en autosloperijen;
- transportondernemingen, im- en exportbedrijven;
- kunsthandel;
- kleermakersateliers;
- diamanthandel;
- uitzendbureaus;

---

¹ Onder aanneemsom wordt verstaan het bedrag zoals vastgesteld door de gemeente. Deze kan afwijken van hetgeen de aanvrager van de vergunning heeft ingevuld.

- categorieën die een sterke relatie hebben met bovenstaande categorieën (bijv. wonen boven bordelen);
- een combinatie van bovenstaande categorieën.

NB.: Bovenstaande opsomming van risicocategorieën is niet limitatief. Deze risicocategorieën kunnen indien nieuwe ontwikkelingen dit noodzakelijk maken, door het college van burgemeester en wethouders worden aangepast. Het college kan ook, naast het selecteren van risicocategorieën, andere categorieën bouwactiviteiten aan een onderzoek onderwerpen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het onderzoeken van bouwactiviteiten door woningcorporaties of bouwactiviteiten waar de gemeentelijke overheid zelf bij betrokken is, zoals weg- en waterbouwprojecten, het (ver)bouwen van een onderwijsinstelling of een theater.

Indien er een vergunning is verleend en het college voor de vraag wordt gesteld of de vergunning dient te worden ingetrokken op grond van de Wet Bibob, worden de hierboven vermelde uitgangspunten ook gehanteerd.

Beoordeling aanvraag – toepassing Wet Bibob.

Bij de toepassing op grond van artikel 3 van de Wet Bibob al dan niet een omgevingsvergunning te verlenen of in te trekken beoordeelt het college eerst zelf de aanvraag en onderzoekt de mogelijkheid tot het intrekken van een verleende vergunning. Wanneer het college zelf voldoende informatie heeft weten te verzamelen waaruit blijkt dat er sprake is van een situatie als omschreven in artikel 3 van de Wet Bibob kan rechtstreeks worden overgegaan tot weigering of intrekking van de vergunning.

De vorenstaande werkwijze komt op het volgende neer.

Beoordeling van de aanvraag:

- alle aanvragen om een vergunning voor de activiteit bouwen *tot een aanneemsom van €100.000,- (exclusief BTW)* binnen een aantal specifiek benoemde risicocategorieën dienen vergezeld te gaan van het Bibob-formulier met bijbehorende bijlagen. De beoordeling van de aanvraag richt zich ook op *de financiële achtergrond van de aanvrager en de wijze van financiering van het bouwproject;*
- alle aanvragen om een vergunning voor de activiteit bouwen met *een aanneemsom vanaf €100.000,- (exclusief BTW)* dienen vergezeld te gaan van het Bibob-formulier met bijbehorende bijlagen. Ook bij deze categorie richt het onderzoek zich op *de financiële achtergrond van de aanvrager en de wijze van financiering van het bouwproject;*
- bij reeds verleende omgevingsvergunningen worden in het onderzoek of in het geval een vergunning dient te worden ingetrokken, dezelfde uitgangspunten gehanteerd.²
- bij het verzoek tot het overdragen van een vergunning voor de activiteit bouwen, zoals bedoeld in artikel 2.25, tweede lid, van de Wabo dient middels een nieuw Bibob-formulier onderzoek te volgen naar de *financiële achtergrond van de nieuwe aanvrager en de eventueel nieuwe wijze van financiering van het bouwproject.*

Indien uit het in eerste instantie gehouden eigen onderzoek vragen of twijfels naar voren zijn gekomen die niet beantwoord kunnen worden, bestaat er op grond van het Convenant bestuurlijke en geïntegreerde aanpak georganiseerde criminaliteit, bestrijding handhavingsknelpunten en bevordering integriteitsbeoordelingen de mogelijkheid om het Regionale Informatie en Expertise Centrum Noord-Holland (RIEC) te bevragen. Het RIEC kan informatie inwinnen bij de convenantpartners (Belastingdienst, politie, openbaar ministerie), een en ander ter bevordering van de beoordeling van het Bibob-dossier. Raadpleging van het RIEC is met name relevant als er naar aanleiding van het eigen onderzoek naar de antwoorden op het Bibob-vragenformulier en de daarbij behorende bijlagen er nog vragen zijn met betrekking tot de integriteit van de aanvrager, de financiële achtergrond van de aanvrager en de wijze van financiering van het bouwproject

Aanvraag om advies bij het landelijke Bureau Bibob.

Mocht het college bij een vergunningsbeoordeling na eigen onderzoek en/of bevraging van het RIEC nog vragen onbeantwoord zien, dan kan een beroep worden gedaan op het landelijk Bureau Bibob. Dit bureau heeft toegang tot gesloten bronnen, zoals politieregisters en strafregisters, waardoor een

² Bij het intrekken van vergunningen valt te denken aan andere onderzoeken of trajecten, die vervolgens afgerond zijn en waaruit belastende informatie over de betrokkenen naar voren is gekomen (nieuwe feiten en omstandigheden die eerder niet bekend konden zijn bij het desbetreffende bestuursorgaan).

brede screening van vergunninghouder en overige zakelijke partners mogelijk is. Overigens heeft te gelden dat indien de vragen en twijfels dusdanig zijn dat er sowieso een advies van het landelijk Bureau Bibob noodzakelijk is, de tussenkomst van het RIEC niet nodig is.

Het college doet dit als:

- er na raadpleging van het RIEC nog vragen blijven bestaan over de integriteit van de persoon van de aanvrager, de financier of overige zakenpartners van de onderneming of het bouwproject;
- er na raadpleging van het RIEC nog vragen blijven bestaan over de bedrijfsstructuur of het bedrijf;
- er na raadpleging van het RIEC nog vragen blijven bestaan over de financiering van het bedrijf of bouwproject;
- de officier van justitie op grond van artikel 26 van de Wet Bibob de gemeente tippt over een bepaalde aanvraag een advies aan het landelijk Bureau Bibob te vragen.

De Wet openbaarheid van bestuur.

Op grond van artikel 28 Wet Bibob is een ieder die krachtens de Wet Bibob informatie krijgt met betrekking tot een derde verplicht tot geheimhouding van deze informatie. Op grond van het gestelde in artikel 4 van de Wet openbaarheid van bestuur vallen diverse in het kader van de Wet Bibob verstrekte gegevens niet onder de algemene informatieverstrekkingsplicht van deze wet. De in het kader van de Wet Bibob vergaarde informatie valt ook onder de werking van de Wet bescherming persoonsgegevens.

De Beleidsregel gemeente Alkmaar voor omgevingsvergunningen voor de activiteit bouwen in het kader van de Wet Bibob is op 06 januari 2015 vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders onder intrekking van de beleidsregels zoals vastgesteld op 18 november 2014.

Alkmaar, 06 januari 2015

het college van burgemeester en wethouders van Alkmaar,

P.M. Bruinooge,
burgemeester

mr. J.W.C. Aalders,
gemeentesecretaris/Algemeen Directeur